

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde vermiş olduğum;

2/2163, 2/1787, 2/1764, 2/1734, 2/1731, 2/1719, 2/1705, 2/1699, 2/1698, 2/1691, 2/1651, 2/1629
2/1609, 2/1497, 2/1496, 2/1459, 2/1414, 2/1384, 2/1369, 2/1359, 2/1341, 2/1311, 2/1284, 2/1283
2/1206, 2/1042, 2/1016, 2/1003, 2/926, 2/846, 2/804, 2/637, 2/636, 2/594, 2/593, 2/592, 2/591, 2/590
2/589, 2/542, 2/531, 2/500, 2/494, 2/290, 2/289, 2/287, 2/286, 2/285, 2/284, 2/283, 2/282
2/281, 2/280, 2/279, 2/278, 2/277, 2/276, 2/275, 2/274, 2/273, 2/271, 2/270, 2/269, 2/268, 2/267,
2/266
2/265, 2/264, 2/263, 2/262, 2/261, 2/260, 2/259, 2/258, 2/257, 2/256, 2/255, 2/254, 2/253, 2/217,
2/216,
2/215, 2/214, 2/213, 2/212, 2/211, 2/210, 2/209, 2/208, 2/207, 2/206, 2/205, 2/203, 2/202,
2/201
2/200, 2/199, 2/198, 2/197, 2/196, 2/195, 2/194, 2/193, 2/192, 2/191, 2/190, 2/189, 2/188, 2/187,
2/186, 2/185, 2/184, 2/183, 2/182, 2/181, 2/180, 2/179, 2/178, 2/177, 2/176, 2/175, 2/174, 2/173,
2/172
2/171, 2/170, 2/169, 2/168, 2/167, 2/166, 2/165, 2/164, 2/163, 2/162, 2/161, 2/160, 2/159, 2/158,
2/157
2/156, 2/155, 2/154, 2/153, 2/152, 2/151, 2/150, 2/149, 2/148, 2/127, 2/126, 2/125, 2/124, 2/123
2/122, 2/121, 2/120, 2/119, 2/118, 2/117, 2/116, 2/115, 2/114, 2/113, 2/112, 2/111, 2/110, 2/109
2/108, 2/107, 2/106, 2/105, 2/104, 2/103, 2/102, 2/101, 2/100, 2/99, 2/98, 2/97, 2/96, 2/95, 2/94, 2/93,
2/92, 2/91, 2/90, 2/89, 2/88, 2/87, 2/86, 2/85, 2/84, 2/83, 2/82, 2/81, 2/80, 2/79, 2/78, 2/77, 2/76,
2/74, 2/73, 2/72, 2/71, 2/70, 2/69, 2/68, 2/67, 2/66, 2/65, 2/64, 2/63, 2/62, 2/61, 2/60,
2/59, 2/58, 2/57, 2/56, 2/55, 2/54 ve 2/53 esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

29.06.2018

 Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
 İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih:01.10.2018	Esas No:82

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI	
02	Temmuz 2018
Numara:	

TBMM GENEL BAŞKANLIK	
02	Temmuz 2018
No: 308568	

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 24.11.2015
Sayı: 54-195

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25. Döneme ait 8112, 8113, 8114, 8115, 8117, 8118, 8119, 8120, 8121, 8122, 8123, 8124, 8125, 8126, 8127, 8128, 8129, 8130, 8131, 8132, 8133, 8134, 8136, 8137, 8138, 8140, 8141, 8142, 8143, 8145, 8626, 8627, 8628, 8629, 8630, 8631, 8632, 8634, 8635, 8636, 8637, 8638, 8639, 8641, 10836, 10837, 10845, 10846, 10847, 10848, 10849, 10850, 10851, 10852, 10853, 10854, 10856, 10857, 10858, 10859, 10860, 10862, 10863, 10864, 10865, 10866, 10867, 10868, 10869, 10870, 10871, 10872, 10873, 10875, 10876, 10877, 10878, 10879, 10880, 10881, 10882, 10883, 10884, 10885, 10886, 10888, 10889, 10890, 10892, 10893, 10895, 10896, 10898, 10899, 10900, 10901, 10902, 10903, 10904, 10905, 10906, 10907, 10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915, 10916, 10917, 10918, 10920, 10921, 10922, 10923, 10924, 10925, 10926, 10927, 10938, 10939, 10941, 21755, 21756, 21757, 21758, 21759, 21761, 21764, 21765, 21768, 21769, 21770, 21771, 21772, 21773, 21774, 21776, 21777, 21778 evrak numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.

Saygılarımla.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tall Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	22 Aralık 2015		E. No: 2/253	
Yan. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2015
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5336

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16. Eylül 2015
Sayı : 464

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24. Dönem Meclis Başkanlığına verilmiş bulunan 2/63 esas numaralı kanun teklifini yeniliyorum.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
16 Eylül 2015
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
16 Eylül 2015
No: 71772

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12.09.2011
Sayı : 43

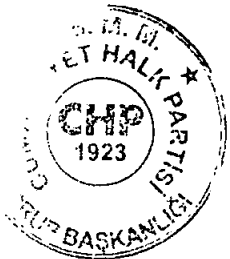
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Ölüm Cezaların Yerine Getirilmesi Hakkındaki Kanunların Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ali Rıza Öztürk
Mersin Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	01 Ekim 2011	F. No:	2/63	
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek. Y.	Gen.Sek.
16	16	16	16	16
BAŞKAN	16			

T B M M Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü
12 Eylül 2011
Numara :

12.09.11
2

T. B. M. M. GENEL EVRAK VE ARŞİV MÜDÜRLÜĞÜ
43 09/2011
No: 25606

GENEL GEREKÇE

1970'li yılların ortasından itibaren toplum, sağ ve sol şeklinde tam ortasından ikiye bölünmüştü. Ülkenin büyük kesiminde Sıkıyönetim olmasına rağmen olaylar, önlenemiyor ve ülkenin tümünde kan gövdeyi götürüyordu. Her gün Sağ ve sol görüşlü kişiler öldürülmekle kalınmamış, kimi zaman 1 Mayıs 1977 ve 16 Mart 1978 de olduğu gibi toplu katliamlarla insanlar toplu şekilde öldürülmüştü. İşte böylesine karanlık, sisli ve kaotik ortamda aydınlar, bilim adamları, sendikacılar, gazeteciler, vb toplumun önderleri başta olmak üzere Toplumdaki sağ ve sol tarafta bilinen önemli kişiler, öldürülüyordu. Ülkede yaşanmakta olan bu durumu gerekçe gösteren Türk Silahlı Kuvvetleri, 12 Eylül 1980 tarihinde yönetime el koymuş, Devlet Başkanlığı görevini üstlenen Kenan Evren'in Başkanlığında beş Generalden oluşturulan Milli Güvenlik Konseyi, Sayın Süleyman Demirel'in Başbakan olduğu hükümeti görevden almış, TBMM'ni feshetmiş, tüm yasama ve yürütme yetkisini kendisinde toplamış, Siyasi Partilerin Genel Başkanları, Yöneticileri ve Milletvekilleri gözetim altına almıştır. Anayasa yürürlükten kaldırılmıştır. 12 Eylül 1980 Askeri darbesi, ülkemizde hala onarılmayan yaralar açmıştır. Bu dönemde binlerce yurttaşımıza ağır işkenceler yapılmıştır. Yüzlerce yurttaşımız öldürülmüş, binlerce yurttaşımız sakat kalmıştır. Olağanüstü yargılama yetkisine sahip Sıkıyönetim Mahkemeleri ardı ardına idam kararları vermiş ve bu olağan üstü mahkemelerde olağan üstü yöntemlerle verilen idam kararları, kimi davalarda olduğu gibi yargısal sürecin tamamlanması dahi beklenilmeden yangından mal kaçırır gibi TBMM de yürürlüğe konulmasına dair kanunlar çıkartılarak alelacele infaz edilmişlerdir. 12 Eylül 1980 döneminden sonra Sıkıyönetim askeri mahkemeleri, özellikle 12 Eylül 1980 askeri darbesinden aldıkları güç ve cesaretle sağ ve sol görüşlü kişiler hakkında daha fazla ve daha hızlı idam kararları vermeye başlamış, hukuksuzluk ve keyfilik olağan yargılama yöntemi haline gelmiş, 1972'den beri fiilen uygulanmayan idam cezaları, Milli Güvenlik Konseyinin baskısıyla hızla gerçekleştirilmiştir. Siyasi nitelikli eylemleri gerekçe gösterilerek verilen idam kararlarının sayısı hızla artmıştır. 12 Eylül 1980 tarihinde askeri darbe ile başlayan dönemde 517 kişiye idam cezası verilmiş, 259 Kişinin idam cezası kararı Yargıtayca onanmış ve 50 kişinin idam cezası, infaz edilmiştir. İdam cezaları, 12 Eylül 1980-25 Ekim 1981 arasında MGK, 25 Ekim 1981-14 Ekim 1983 arasında Danışma Meclisi ve 6 Kasım 1983 sonrası TBMM 'ce onaylanmıştır. 1984 tarihinden sonundan itibaren idam cezası onaylanmamıştır.

1980-84 yılları arasında olağan üstü dönemde, olağanüstü mahkemelerde, olağan üstü hukuk kuralları uygulanarak yapılan yargılama sonucu verilen siyasi nitelikli idam cezalarının ve bu cezaların alelacele yerine getirilmesi toplumda hala kuşkuyla bakılmaktadır. Son günlerde yaşanan tartışmalar, tartışmalı idam cezalarının verilmesine ilişkin kararlarının, adil yargılanma sonucu verilmediği, salt siyasi gruplara gözdağı verilmesi ve siyasi gruplar arasında denge sağlamak için verildiği yönünde toplumdaki kuşkuların haklılığını ve siyasi nitelikli idamların, toplumsal vicdandaki kanamanın sürdüğünü göstermektedir.

İdam cezasının, çağdaş bir ceza olmadığı nihayet ülkemizde de anlaşılmış ve 4771 sayılı kanunla 3 Ağustos 2002 tarihinde kaldırılmıştır.

12 Eylül askeri darbesinden sonra siyasi nitelikli idam kararlarının infazları, 9 Ekim 1980 tarihinde ilk olarak Necdet Adalı'nın idamı ile başlamış, 4.10.1984 tarihinde Hıdır Aslan'ın idamı ile son bulmuştur.

Mahkemelerin idam cezalarının verilmesinde ve hemen uygulanmasında meşru olmayan darbe hukuku etkili olmuştur. İdamlar, darbe hukukunun bir cezalandırma yöntemi olarak uygulanmıştır. Şayet darbe hukuku etkili olmasaydı, 12 Eylül sürecinde idam edilenler, idam edilmeyecekti. Nitekim Necdet Adalı hakkında idam kararı veren hakim Hamdi Sevinç, 30 yıl sonra gazeteye yaptığı açıklamada; Necdet Adalı için "Ömür boyu hapis cezasına çevrilebilirdi. Ama asılmamalıydı", " İdamın infazına karşı çıktım. Cezaların, idamdan müebbet hapis cezasına döndürülmesi lazım dedim. Ama Konsey, "mutlaka infaz edilecek" dedi. Ben de infaza katılmadım" demektedir. Yine Mustafa Pehlivanoğlu hakkında İdam Kararı veren askeri hakim Ali Fahir Karacan da ölüm cezasının verilmesinin nedenini "...bu kişiler, duruşmalar boyunca mahkeme heyetine hakaret ettiler, farklı olaylar da yaşandı. İyi hal indiriminden yararlanamadılar. Ölüm cezasına hükmedildi" şeklinde açıklamıştır." Demek ki, duruşmalar boyunca mahkeme heyetine hakaret etmemiş olsalardı ve farklı olaylar yaşanmamış olsaydı, asılmayacaktı ve dolayısı ile bugün yaşıyor olacaktı. Bütün bunlar, 12 Eylül dönemindeki idamların infazının, salt 12 Eylül darbesinin etkisiyle gerçekleştiğini göstermektedir.

Son günlerde 12 Eylül'e ilişkin birçok değerlendirme yapılmaktadır. 12 Eylül ikliminden beslenenlerin, hiçbir zaman 12 Eylül'ün mağduru olmayanların, 12 Eylül üzerinden siyaset yaptıkları görülmektedir. İdamlar için gözyaşı dökenler ne yazık ki, halkın duygularını acımasızca sömürmektedir. Bu yanlış idam kararlarının etkisinin ortadan kaldırılması kuşkusuz imkânsızdır. Ancak idam cezası verilen yurttaşlarımıza ilişkin idam kararlarının 12 Eylül'le hesaplaşma anlamında, ortadan kaldırılması demokratik bir görevdir. Bu teklif 12 Eylül döneminde siyasi suçlar kapsamında, alınan yanlış kararların düzeltilmesi, geri alınması talebidir.

Bu teklif ile, 12 Eylül Yönetiminin baskısıyla alınan ve uygulanan idam cezaları ile meydana gelen toplumsal tahribatın giderilmesi, toplumsal kanamanın durdurulması ve toplumsal barışa katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE-1 : 12 Eylül 1980 Askeri darbesi ile başlayan 980-84 yılları arasındaki olağan üstü dönemde, olağanüstü mahkemelerde, olağan üstü hukuk kuralları uygulanarak yapılan yargılama sonucu verilen tartışmalı siyasi nitelikli idam cezalarının ve bu cezaların alelacele yerine getirilmesi toplumda hala kuşkuyla bakılmaktadır. Bu kişiler, olağan dönemde olağan mahkemelerde yargılanmış olsaydı işledikleri suçun karşılığının idam olmayacağı, idam kararlarının olağan üstü mahkemelerde ve olağan üstü koşullarda verilmiş olması nedeniyle haklı olmadığı yönünde toplumsal kanaat vardır. Son günlerde yaşanan tartışmalar, tartışmalı idam cezalarının verilmesine ilişkin kararlarının, adil yargılanma sonucu verilmediği, salt siyasi gruplara gözdağı verilmesi ve siyasi gruplar arasında denge sağlamak için verildiği yönünde toplumda var olan kuşkuların haklılığını ve siyasi nitelikli idamların, toplumsal vicdandaki kanamanın sürdüğünü göstermektedir. İdam cezaları yerine getirilenler elbette geriye gelmeyecektir. Ancak bu kişiler hakkında verilen idam cezalarının yürürlüğe konulmasına ilişkin kanunların yürürlükten kaldırılması halinde Devlet geçmişteki yanlış düzeltilmiş ve 12 Eylül Darbe hukuku reddedilmiş olacaktır.

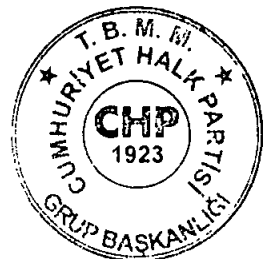
Mahkemelerin idam cezaları vermesinde meşru olmayan darbe hukuku etkili olmuştur. İdamlar, darbe hukukunun bir cezalandırma yöntemi olarak uygulanmıştır.

Son günlerde 12 Eylül'e ilişkin birçok değerlendirme yapılmaktadır. 12 Eylül ikliminden beslenenlerin, hiçbir zaman 12 Eylül'ün mağduru olmayanların, 12 Eylül üzerinden siyaset yaptıkları görülmektedir. İdamlar için gözyaşı dökenler ne yazık ki, halkın duygularını acımasızca sömürmektedir. Bu yanlış idam kararlarının etkisinin ortadan kaldırılması kuşkusuz imkânsızdır. Ancak idam cezası verilen yurttaşlarımıza ilişkin idam kararlarının 12 Eylül'le hesaplaşma anlamında, ortadan kaldırılması demokratik bir görevdir. Bu teklif 12 Eylül döneminde siyasi suçlar kapsamında, alınan yanlış kararların düzeltilmesi, geri alınması talebidir.

Bu teklif ile, 12 Eylül Yönetiminin baskısıyla alınan ve uygulanan idam cezaları ile meydana gelen toplumsal tahribatın giderilmesi, toplumsal kanamanın durdurulması ve toplumsal barışa katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 2 : Yürürlük maddesidir.

Madde 3: Yürütme maddesidir.

**BAZI ÖLÜM CEZALARININ YERİNE GETİRİLMESİ HAKKINDA
BAZI KANUNLARIN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle başlayan dönemde sağ-sol siyasi görüşlü kişiler hakkında verilen idam kararlarının yerine getirilmesine ilişkin aşağıdaki Kanunlar, yürürlükten kaldırılmıştır:

- a) 16/10/1980 tarih ve 2309 sayılı " Necdet Adalı ile Kemal Ergin Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- b) 16/10/1980 tarih ve 2308 sayılı "İsa Arman ile Mustafa Pehlivanoğlu Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- c) 24/10/1980 tarih ve 2322 sayılı "Serdar Soyergin Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- ç) 12/12/1980 tarih ve 2360 sayılı "Erdal Eren Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- d) 1/6/1981 tarih ve 2465 sayılı "Cevdet Karakaş Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- e) 1/6/1981 tarih ve 2466 sayılı "Recep Sariaslan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- f) 8/6/1981 tarih ve 2473 sayılı "Veysel Güney Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- g) 23/6/1981 tarih ve 2476 sayılı "Ahmet Saner ile Kadir Tandoğan Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- ğ) 18/8/1981 tarih ve 2505 sayılı "Mustafa Özenç Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- h) 18/8/1981 tarih ve 2506 sayılı "İsmet Şahin Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- ı) 12/3/1982 tarih ve 2631 sayılı "Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun ve Necati Vardar Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- i) 26/3/1982 tarih ve 2643 sayılı "Fikri Arkan ile Kemal Özdemir Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- j) 28/4/1982 tarih ve 2664 sayılı "Cengiz Baktemur Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .
- k) 11/8/1982 tarih ve 2694 sayılı "Ali Bülent Orkan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .

l) 21/1/1983 tarih ve 2785 sayılı "Ali Aktaş (Ağtaş) Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun"

m) 28/1/1983 tarih ve 2792 sayılı "Ramazan Yukarıgöz, Ömer Yazgan, Erdoğan Yazgan ve Mehmet Kambur Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun"

n) 3/6/1983 tarih ve 2834 sayılı "Selçuk Duracık ve Halil Esendađ Haklarındaki Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun" .

o) 3/10/1984 tarih ve 3049 sayılı "Hıdır Aslan Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun"

ö) 4/10/1984 tarih ve 3052 sayılı "İlyas Has Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun".

Yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

